

מדינת ישראל

הכנסת

או.

פרוטוקול מס' 59/ג

מישיבה של ועדת החינוך והתרבות, שהתקיימה ביום ג', י"ח באב, תשי"ד - 17.8.54, בשעה 11.20.

בכ"ר:

חברי הוועדה: ח. בוגר - היו"ר

ס. אונג

ז. בן-יעקב

א. ברטן

ש. גריידי

א. כלפון

ש. כפרית

ד. נצר

ר. אברי

י.ש. רוזנברג

סוזסנים:

ד"ר אבידור - הסנהל הכללי של משרד החינוך
גב' סלנר - היועצת המשפטית של משרד החינוך
ד"ר רוזנטל - נציג משרד המשפטים

יועצרים:

ס. ארם

ק. כהנא

י. סטילנסקי

ש. פרסיץ

א. רוזמל-נאור

סדר-היום:

א. חוק הארכיונים, תשי"ד - 1954.

ב. קיום דיון בהעלאת שכר-הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה.

ג. שונות.

=====

היו"ר ח. בוגר:

אני פותח את הישיבה.
ד"ר רוזנטל מבקש להעיר הערות מספר

לחוק הארכיונים.

ד"ר רוזנטל:

אני רוצה להצביע על סתירה הקיימת בין ההגדרה של ארכיון ציבורי לבין סעיף 18(ב) לחוק זה. בהגדרת "ארכיון ציבורי" נאמר בין היתר: "והסתנהל לפי הסדרים שנקבעו בתקנות". מלים אלו אינן מתיישבות עם המיפא של סעיף 18(ב): "...וכל ארכיון ציבורי שלא יתנהל לפי התקנות לא תינתן לו...". מפני שאם אחד התנאים של היות הארכיון ארכיון ציבורי הוא שיתנהל לפי התקנות, הרי אי-אפשר לוודא שיכול להיות ארכיון ציבורי אשר לא יתנהל בהתאם לתקנות, על-כן אני מציע לסחוק מההגדרה של ארכיון ציבורי את המלים: "והסתנהל לפי הסדרים שנקבעו בתקנות".

ס. אונג:

אני מציע לא לשנות את ההגדרה של ארכיון ציבורי, אלא לשנות את הנוסח של סעיף 18(ב)

כדי שלא יעמוד בסתירה להגדרה.

י.ש. רוזנברג:

סעיף 18(ב) הוא יותר מצומצם מאשר ההגדרה עצמה, והוא מזכיר רק על שלילת תסיכות מאת ארכיונים שהוכרו כארכיונים ציבוריים ואשר לאחר ההכרה עברו על התקנות. אני מציע לנסח את סעיף 18(ב): "בתקנות ייקבעו וסדרים לפיהם ינוהלו ארכיונים וכל ארכיון שעובר על התקנות לא תינתן לו תסיכה".

או.

ג' סטנדר:

אין לשכוח ששר החינוך והתרבות הוא אשר מעניק לארכיונים האיבוריים את ההכרה והוא גם יכול ליטול אותה. לכן לארכיון, אשר הוכר על-ידי השר כארכיון איבורי, ועבר אחר-כך על התקנות אפשר ליטול את ההכרה על-ידי פרטום ברשומות שטמאריך מסויים חדל ארכיון זה להיות ארכיון איבורי. במקרה כזה אין עוד צורך לכתוב בחוק שכל ארכיון אשר לא ינוהל לפי התקנות לא יקבל תמיכה. כן אפשר לכתוב שתמיכה סמוצד הסדינה תינתן אך ורק לארכיונים איבוריים.

פ. אונג:

אני חושב שאין כלל צורך לדבר בחוק על התמיכה שתינתן לארכיונים איבוריים או תישלל מהם אם לא ינוהלו לפי התקנות. את ענין התמיכה אפשר להסדיר בתקנות.

ד"ר אבידור:

אני חושב שאת ההגדרה של ארכיון איבורי אין לשנות. אולם בסעיף 18(ב) אני מציע לסחוק את הסיפא, החל מהפלים: "וכל ארכיון איבורי". על-ידי כך נישב את הסתירה שבין ההגדרה לבין סעיף זה. כמו כן, יתכן שהמטילה לא תתמוך כלל בארכיונים איבוריים ועל-כן אין כל צורך להזכיר בחוק את ענין התמיכות. אם רוצים שתהיינה סנקציות נגד העוברים על החוק, אפשר לקבוע זאת בתקנות.

ד"ר רוזנטל:

אם בהגדרה יהיה כתוב שארכיון איבורי מתנהל לפי הסדרים שייקבעו בתקנות, הרי הפרטום ברשומות בדבר ההכרה שהוענקה לארכיון מסויים אינו מספיק, אלא יהיה צורך לחקור אם הארכיון מתנהל לפי הסדרים שנקבעו בתקנות. דבר זה יביא לידי סיבוכים.

ד"ר אבידור צדק באמרו שבדרך כלל אפשר לקבוע בתקנות את הסנקציות נגד העוברים על החוק. אולם במקרה זה אם אומרים שהמטילה רשאית להתקין תקנות לפיהם ינוהלו ארכיונים איבוריים אין בזה עוד פרטום סנקציה. לא כתוב בחוק ששר החינוך והתרבות חייב להכיר בארכיון מסויים בתור ארכיון איבורי אם הוא מתנהל על-פי הסדרים שנקבעו בתקנות. מסיבה זו הוחלט שהסנקציה תהיה בכך שארכיון אשר לא יתנהל לפי התקנות תישלל ממנו תמיכת המטילה. אני מציע לסחוק מההגדרה של ארכיון איבורי את הפלים: "והמתנהל לפי הסדרים שייקבעו בתקנות". שר החינוך והתרבות הטכיים תחילה לתוספת זו, אבל חזר בו מהטכטמו.

י. ש. רוזנברג:

אני מצטרף לאלה המציעים לסחוק את הסיפא של סעיף 18(ב), ואני אומר שיכול להיות כי המטילה תרצה לתת תמיכה גם לארכיונים שלא הוכרו כארכיונים איבוריים. על כן את ענין התמיכה אפשר להשאיר לתקנות. ד"ר רוזנטל אמר כאן ששר החינוך אינו חייב, לפי החוק, להכיר בארכיונים אף אם הם מטלמים אחר כל התנאים הטופיעים בהגדרת ארכיון איבורי. זהו טפק גדול. אמנם אני מטכיים שטבחיינה חוקית אין סוטלת על השר חובה כזאת, אבל אני חושב שטבחיינה מוסרית השר חייב להעניק לארכיונים כאלה את ההכרה, וחושבני שבמקרה של הגשת צו-על-תנאי נגד שר החינוך על אי-מתן ההכרה, יחליט הבג"צ שיש לחייב את השר. אם ד"ר רוזנטל אינו מטכיים אתי, הריני מציע להוסיף סעיף האומר שכל ארכיון המתנהל לפי התנאים הנדרשים טאת ארכיון איבורי - חייב שר החינוך להכיר בו.

ד"ר רוזנטל:

אני שוב חוזר ומציע לסחוק מההגדרה את התוספת: "והמתנהל לפי הסדרים שייקבעו בתקנות".

ה ה ל ט ה

ההגדרה של "ארכיון איבורי" נשארה ללא שינוי.

בסעיף 18(ב) נמחקה הסיפא והסעיף נתקבל כדלקמן:
"בתקנות ייקבעו הסדרים לפיהם ינוהלו ארכיונים איבוריים".

א.ו.

היו"ר ח. בוגר: דיברתי עם הגב' פרטיץ והיא ביקשה שהוועדה תחליט אם יש להצביע שנית על אופן סיבוי של הגבו, זאת תחליט לחיוב - תצביע.

ה ח ל ט ה

הוחלט להצביע שנית על אופן סיבוי של הגבו.

הוחלט שהגבו יתמנה על-ידי הממשלה, בהתייעצות עם המועצה הסתייגות לחברת-הכנסת וזיאל-באור הסכימה שהגבו יתמנה על-ידי הכנסת.

הסתייגות לחברת-הכנסת ברמן הסכימה: "הגבו יתמנה על-ידי הכנסת. בפילוי אפשרי יהיה הגבו אחראי בפני הכנסת בלבד ולא יהיה תלוי בממשלה."

הסתייגות לחברת-הכנסת באר הסכימה: "הגבו יתמנה על-ידי הכנסת ללא צורך להתייעץ תחילה במועצה."

הוחלט להוסיף לסעיף 2 (סיבוי הגבו) את הפסקה:
"כל עוד לא נתמנה הגבו יהיה שר החינוך והתרבות יושב-ראש המועצה".

היו"ר ח. בוגר: גב' פרטיץ ביקשה שהגשת חוק הארכיונים וחוק לימוד חובה (הוראת-שעה) לכנסת תידחה עד לאחר שובה לעבודה, בעוד שבוע או שבועיים.

ד"ר אבידור: אפשר לדחות את הגשתו של חוק הארכיונים לכנסת. אבל אי-אפשר עוד לדחות את אישורו של חוק לימוד חובה (הוראת-שעה), ולא רק מסיבה זו שהגנים נפתחים בקרוב, אלא מפני ששר החינוך והתרבות יוצא לחוץ-לארץ ביום ד' הבא, ועל כן הוגש ביקש שהכנסת תדון בחוק לימוד חובה (הוראת-שעה) כבר ביום ב' הקרוב.

ה ח ל ט ה

הוחלט, כי אין לדחות את הדיון בחוק לימוד חובה (הוראת-שעה) עד לשובה של יושבת-ראש הוועדה, ח"כ פרטיץ. לעזרת זאת, אין הארכיונים ידון בטליאט הכנסת רק לאחר שובה.

היו"ר ח. בוגר: הוועדה קיבלה הזמנה לחזות סדר בהצגת סרט המולפן הפרסי בהרצליה, מולם כדי להגיע למקום בטווח שנקבע חייבים המבויים לצאת מל-אביב סחר, בשעה 15.00.

ה ח ל ט ה

הוחלט כי אין הוועדה יכולה לקבל את ההזמנה, בגלל המועד הבלתי-מתאים של הביקור, ומבקשת לדחות למועד אחר.

היו"ר ח. בוגר: לפני שבועיים קיבלתי מכתב מהטוודרות הסטודנטים, בו מודיעים לנו על התנגדות איבוד הסטודנטים להחלטה להעלות את שכר-הלימוד בסטודנטים להשכלה גבוהה. המכתב אינו מופנה לוועדה, כי אם אלי באופן אישי, וגם אין בו כל בקשה כי הוועדה תדון בדבר. לכן נשאלת השאלה אם הוועדה אריכה לקיים דיון בענין שכר-הלימוד.

א.ו.

ד. נצ"ר:

הגסתי בענין זה שמילתה לשר החינוך וכבר קיבלתי תשובה עליה. נראה לי שכדי למנוע דברים בלתי נעימים וטענות בזמן מאוחר יותר כדאי לקדם את הדיון בבעיית שכר-הלימוד, בפרט לאחר ששמענו את תזבתו של שר החינוך על השמילתה. אני מציעה שהוועדה תטעם גם את נציגי הסתדרות הסטודנטים. ואחר-כך תחליט אם יש להזמין גורמים נוספים.

א. ברטן:

אני מצטרף להצעת חה"כ נצ"ר ואני מציע להזמין את נציגי הסטודנטים לישיבה שחר בבוקר.

ס. ארנא:

מכיוון שהכנסת מדון שחר בהצעה לסדר-היום בענין שכר-הלימוד במוסדות ההשכלה הגבוהה, אני מציע שהוועדה תקבל החלטה כי היא מדון בבעיה זו, וכאשר ידונו שחר בסליאת הכנסת בהצעה לסדר-היום על נושא זה, יודיע אחר מחברי הוועדה על ההחלטה שנתקבלה כאן.

ט. כפרית:

אם הוועדה תחליט לדון בבעיית שכר-הלימוד יש להזמין לא רק את נציגי ציבור הסטודנטים, כי אם גם את באי-כוח האוניברסיטה ואת נציגי הוועדה המיוחדת אשר במסגרת חליטת מספר טיפלה בענין שכר-הלימוד במוסדות ההשכלה הגבוהה וחקרה את הסצב באופן יסודי.

ד"ר אבידור:

כיוון שענין העלאת שכר-הלימוד עומד שחר על סדר-יומה של הכנסת ושר החינוך יענה על ההצעה, הריני חושב שיש להסתיין להחלטת הכנסת בענין זה.

ה ח ל ט ה

הוחלט כי הוועדה מדון בבעיית שכר-הלימוד במוסדות ההשכלה הגבוהה ותטעם בקשר לזה, ביום ג' הקרוב, את נציגי הסתדרות הסטודנטים.

ז. בן-יעקב:

אני מציע שהוועדה מדון בבעיית שכר-הלימוד, אבל בתנאי שהכנסת לא תסיר שחר את ההצעה בנדון סדר-יומה. אם הכנסת תחליט שלא מדון בזה, אני מציע שגם הוועדה לא תטפל בענין.

א. ברטן:

אין כל הגיון להצביע על הצעתו של חה"כ בן-יעקב, מאחר שהוועדה תחליט כבר לדון בבעיית שכר-הלימוד.

י.ש. רוזנברג:

הייתי מבין לרוחו של חה"כ ברטן, אילו יחד עם התקבל החלטה כי הוועדה מדון בענין שכר-הלימוד היא מסיר את הצעתו לסדר-היום בענין זה. אני מצטרף להצעתו של חה"כ בן-יעקב.

ה ח ל ט ה

הוחלט לא לקבל את הצעתו של חה"כ בן-יעקב אשר הציע, כי הוועדה מדון בענין שכר-הלימוד במוסדות ההשכלה הגבוהה בתנאי שהכנסת לא תסיר סדר-יומה את ההצעה בנדון.

היו"ר ח. בוגר:

שחר מדון על סקירותיהם של מפקחי המחוזות. אמנם הגב' פרסיץ ביקשה שנמתיין עם הדיון עד שובה, כדי שאף היא תוכל להשמיע את דעתה בענין זה. נפתח בדיון שחר ומכיוון שלא נסיים אותו בישיבה אחת תהיה גם לגב' פרסיץ האפשרות להשתתף בו.

הישיבה נועלה בשעה 12.40.